

STANISŁAW TRZECIAK

ur. 1939; Łódź

Tytuł fragmentu relacji	Pojawienie się Ludki
Zakres terytorialny i czasowy	II wojna światowa
Słowa kluczowe	Światła w Ciemności - Sprawiedliwi wśród Narodów Świata, Żydzi, Holokaust, II wojna Światowa, Lublin, ratowanie, Trzeciak Stanisław

Pojawienie się Ludki

Miała wyrobione dokumenty aryjskie we Lwowie. Nazywała się Maria Ludmiła Kogut według tych dokumentów. [Naprawdę nazywała się] Lidia Dam. [Jej mama była] Natalia Dam. [Dziewczynka urodziła się] w 1931 roku. Ludka [się na nią mówiło w domu]. Zawsze dla mnie, i dla brata, i dla mamy była Ludka. Czy opowiadała coś o swojej rodzinie? Mamie na pewno. Ja nie pamiętam. Nawet jakby mówiła przy mnie, to bym tego nie zapamiętał. Nadmiar wiadomości wtedy groził śmiercią.

Ludka trafiła [do nas] w 1942 roku. [Miałem] trzy latka. Ojciec jechał z naszym woźnicą, który od przed wojny pracował na leśniczówce. Przy drodze [znaleźli] zapłakane dziecko. Ojciec stanął. Pyta, co się stało. Ona powiedziała, co się stało, że bimber jej wybuchł. Bała się, że ją zabiją, bo to był straszny pieniądz dla wsi. Więc ojciec zapytał, czy chce pojechać z ojcem. I przyjechali. Furman nie wiem, czy się orientował. [Może] udawał, że się nie orientuje, bo wołał nie orientować się, bo tak było bezpieczniej. On był najbardziej zaufanym człowiekiem ze wsi, który bywał na leśniczówce codziennie. Myśmy mieli, co jeść, co pić. Były krowy, było mleko, chleb, kurczaki, świnie. Ile się chciało, tyle się jadło.

Nie spała nigdzie w stodole, tylko miała pokój, łóżko. Jak dziecko przeżyła tą wojnę. Jak na warunki wojenne, luksusowo. Z tego [też] się cieszę.

Ona chyba była wtedy jeszcze za mała, żeby jakieś tradycje żydowskie pamiętać. Dla niej wojna też się zaczęła w 1939 roku. Weszli Rosjanie, zajęli Lwów. Więc już byli pod okupacją, musieli też się tam pewnie kryć, bo przecież Rosjanie też walczyli z Żydami. Potem Niemcy znowu uderzyli na Rosję. Nie sądzę, żeby ona miała jakieś utrwalone religijne wiadomości. Nie, nie [miała wtedy koleżanek].

Data i miejsce nagrania	2008-02-07, Lublin
Rozmawiał/a	Wioletta Wejman
Transkrypcja	Magdalena Nowosad
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"